

BOSNA I HERCEGOVINA

Ministarstvo sigurnosti

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Министарство безбједности

**IZVJEŠTAJ O PROVOĐENJU SREDNJOROČNOG PROGRAMA RADA
MINISTARSTVA SIGURNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2024. GODINU**

Sarajevo, april 2025. godine

SADRŽAJ

I	UVOD	2-3
II	NAPREDAK U OSTVARIVANJU CILJEVA U 2024.GODINI	4-19
III	IZAZOVI U PROVOĐENJU.....	20
IV	NAUČENE LEKCIJE.....	20-21
V	ZAKLJUČAK	21
VI	ANEX – TABELARNI PREGLED REALIZACIJE PROGRAMSKIH ZADATAKA	22-33

Poglavlje I – UVOD

Izvještaj o provođenju Srednjoročnog programa rada Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine za 2024. godinu, pripremljen je u skladu sa Odlukom o godišnjem planiranju rada, načinu praćenja i izvještavanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („*Službeni glasnik Bosne i Hercegovine*“, broj 94/14) i Uputstvom o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („*Službeni glasnik Bosne i Hercegovine*“, broj 45/15), te predstavlja operacionalizaciju Srednjoročnog programa rada Ministarstva sigurnosti za period 2024-2026. godina.

1.1. Kratak opis nadležnosti institucije

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine nadležno je za:

- zaštitu međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prijelaza i regulisanje prometa na graničnim prijelazima Bosne i Hercegovine;
- sprječavanje i otkrivanje učinilaca krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih krivičnih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom;
- međunarodnu saradnju u svim oblastima iz nadležnosti Ministarstva (saradnja sa INTERPOL-om, EUROPOL-om, SELEC, MARRI...);
- zaštitu lica i objekata;
- prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost Bosne i Hercegovine;
- organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju sigurnosnih zadataka u interesu Bosne i Hercegovine;
- provođenje međunarodnih obaveza i saradnju u provođenju civilne zaštite, koordiniranje djelovanja entitetskih službi civilne zaštite u BiH i usklađivanje njihovih planova za slučaj prirodne ili druge nesreće koje zahvataju teritoriju Bosne i Hercegovine, i donošenje programa i planova zaštite i spašavanja;
- kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u Bosni i Hercegovini;
- uređuje procedure i način organizacije službe vezano za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini;
- pružanje podrške policijskim tijelima Bosne i Hercegovine;
- školovanje i stručno usavršavanje kadrova u skladu s potrebama policijskih tijela Bosne i Hercegovine i drugih službi i agencija iz oblasti sigurnosti;forenzička ispitivanja i vještačenja.

U sastavu Ministarstva, kao upravne organizacije djeluju: Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine - Granična policija Bosne i Hercegovine - Državna agencija za istrage i zaštitu - Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja - Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova - Agencija za policijsku podršku - Služba za poslove sa strancima.

1.2. Kratak pregled ciljeva i programa institucije

U skladu sa Odlukom o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine, te Strateškim okvirom za Bosnu i Hercegovinu, utvrđena su strateška pitanja i definisani ciljevi Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Opći cilj/načelo: „**Razvoj dobre uprave i upravljanja u javnom sektoru**“, što podrazumjeva osiguranje potrebnog društvenog ambijenta za demokratski, socijalni, ekonomski i svaki drugi razvoj društva u cjelini.

U tom procesu treba osigurati obimne reforme, saradnju i konsolidaciju sistema, spremnog da odgovori na sve društvene i sigurnosne izazove i uporedo s tim, osigura vladavinu prava, jednakost, opću sigurnost građana i njihov nesmetani pristup sistemu javnih usluga, te zaštitu od kriminala i korupcije. Za provođenje ovog cilja potrebna je efikasna i odgovorna uprava na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.

Iz navedenog općeg cilja, proizašao je strateški cilj: „**Transparentan, efikasan i odgovoran javni sektor**“.

Primjena ovog principa, podrazumjeva odgovorno i efikasno upravljanje u svim institucijama, a posebno onim koje provode sigurnosnu politiku – najvažniju politiku svake države bez koje nema drugih politika - ekonomske, vanjske, odbrambene itd., a koje međusobnim djelovanjem oblikuju poželjan ambijent za ostvarenje strateškog cilja ove države – prijem Bosne i Hercegovine u okrilje Evropske unije. Srednjoročni cilj Ministarstva sigurnosti, povezan je sa strateškim ciljevima iz Strateškog okvira za Bosnu i Hercegovinu i izveden iz Srednjoročnog programa rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

U okviru strateškog cilja, određen je srednjoročni cilj Ministarstva: „**Unapređenje sigurnosnog sektora u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine sa aspekta odgovornosti i efikasnosti**“.

Ovaj cilj, podrazumjeva efikasnu organizaciju, međuresornu i međuagencijsku saradnju, pravovremeno i optimalno planiranje, određivanje prioriteta, raspodjelu resursa, opremanje i održavanje sredstava, obučavanje i stručno usavršavanje snaga, te njihovu spremnost za izvršavanje poslova i zadataka. Da bi Ministarstvo sigurnosti ispunilo sve obaveze na putu ka evropskim integracijama na jednoj, te očekivanja građana, svojih uposlenika i ključnih partnera na drugoj strani, mora usmjeriti sve raspoložive resurse u kontinuirano institucionalno jačanje i planiranje budućeg razvoja.

Iz strateškog cilja dakle, proizilazi prioritetan cilj: „**Ojačati vladavinu prava, sigurnost i osnovna prava**“, dok je specifični cilj Ministarstva: „**Unapređenje međunarodne saradnje i perspektiva Bosne i Hercegovine u oblasti sigurnosne politike i zaštita društva od nezakonitih aktivnosti i krivičnih djela, uz praćenje i analizu svih oblasti iz nadležnosti institucije**“.

Za realizaciju utvrđenih ciljeva, Ministarstvo je odredilo sljedeći program: „**Odgovoran i efikasan sigurnosni sektor i saradnja sa međunarodnim institucijama u oblasti sigurnosti**“. Program je instrument za realizaciju ciljeva i sastoji se od projekata ili skupa kompatibilnih aktivnosti, koje vode ka ostvarenju zajedničkog cilja. Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine ima **osam projekata** koji čine navedeni program i vezani su za misiju i nadležnosti Ministarstva.

Poglavlje II NAPREDAK U OSTVARIVANJU CILJEVA U 2024. GODINI

2.1. Doprinos ostvarenju strateškog cilja

Usvajanje primarnih zakona za otvaranje prve faze pregovora o članstvu u Evropskoj uniji, nastavak međunarodne saradnje i nastojanja da se riješe mnoga važna pitanja, vezana za migracije, graničnu i opću sigurnost, stalne političke tenzije i zastoji u provođenju programa reformi, te velike prirodne katastrofe – požari, poplave i klizišta u Srednjoj Bosni i Sjevernoj Hercegovini, koje su odnijele 28 ljudskih života, uništile veliki broj stambenih i privrednih objekata, obilježile su 2024. godinu. Dodamo li tome izazove organizovanog kriminala i korupcije, terorizma, trgovine ljudima, te informatičke sigurnosti, onda možemo reći da se Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Ministarstvo) u protekloj kalendarskoj godini, pored planiranih programskih zadataka, suočavalo s nizom neplaniranih aktivnosti, koje su okolnosti nametnule kao obavezne.

U tom procesu, Ministarstvo je sve raspoložive kapacitete usmjerilo na ispunjavanje svojih i obaveza evropskih institucija, te ključnih partnera u cilju osiguranja vladavine prava, jednakosti, pravne i opće sigurnosti. Pored specifičnih obaveza iz domena sigurnosti, Ministarstvo se fokusiralo na izvršavanje svojih zakonom propisanih nadležnosti i to:

- razvoj kapaciteta za izradu i analizu politika;
- stvaranje preduvjeta za usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa *acquis communautaire*, uz osiguranje primjene tog zakonodavstva;
- upravljanje resursima, uključujući one resurse koje Evropska unija stavi na raspolaganje izvršnim organima uprave.

Dakle, od Ministarstva sigurnosti se očekivalo da ne samo direktno učestvuje u realizaciji specifičnih i konkretnih mjera koje diktira Evropska unija, već i obaveza koje proističu iz Strategije i Akcionog plana za reformu javne uprave. Period koji predstoji, podrazumjeva osiguranje zakonske uloge Ministarstva u koordiniranju i provođenju sigurnosne politike u Bosni i Hercegovini, što je veliki izazov s obzirom na fragmentiranost postojećeg sigurnosnog sistema u našoj državi. Da bi dale željene rezultate i transformisale sistem upravljanja, reforme se ne mogu planirati i provoditi djelimično, već zahtjevaju koordinirano upravljanje u skladu sa vizijom i postavljenim prioritetima. I upravo na tom principu, u okviru svog mandata, Ministarstvo je dalo svoj doprinos provedbi strateškog cilja – „**Transparentan, efikasan i odgovoran javni sektor**“ kroz brojne aktivnosti u 2024. godini.

2.2. Doprinos ostvarenju srednjoročnog cilja -

Srednjoročna 2024. godina – doprinos ostvarenju cilja Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine:

Prema Godišnjem programu rada za 2024. godinu, Ministarstvo je imalo **218 programskih zadataka**, koji su na kraju godine **realizovani u procentu od 78%**, (u 2023. godini je bio **221 zadatak**, koji je **realizovan u procentu od 77%**), što smatramo visokim procentom realizacije s obzirom na ambijent u kojem su funkcionisale institucije Bosne i Hercegovine u protekloj kalendarskoj godini (zbir planiranih-urađenih i neplaniranih-urađenih obaveza daje ukupnu realizaciju Ministarstva). Provedeno je i **36 zaključaka Vijeća ministara BiH**, te je procenat realizacije i veći od navedenog. Ovim podacima treba dodati i znatan broj aktivnosti koje prvobitno nisu bile planirane, ali su ih okolnosti nametnule kao obavezne, što je još jednom pokazalo spremnost Ministarstva sigurnosti na ad hoc djelovanje.

2.3. Najvažniji rezultati

- **Srednjoročna 2024. godina, kroz ostvarenje najvažnijih ciljeva Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine:**

U kalendarskoj 2024. godini, Ministarstvo se dakle, suočavalo sa nelegalnim migracijama, izazovima u provođenju propisa, zastoju i sporosti donošenja novih zakonskih i podzakonskih akata i međunarodnih ugovora, posebno onih iz programa Reformske agende za Bosnu i Hercegovinu, te prirodnim katastrofama – požarima, poplavama i klizištima, koje su pored gubitka ljudskih života, uništile i veliki broj stambenih i privrednih objekata.

Protekla 2024. godina, počela je s blagom dozom optimizma kada je 16. februara u Domu naroda (prethodno u Predstavničkom domu 21. 12. 2023. godine), usvojen **Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti**. U pitanju je jedan od tri ključna uvjeta, koja je vlastima Bosne i Hercegovine postavila Evropska komisija za davanje zelenog svjetla za preporuku o otvaranju pregovora sa Evropskom unijom. U tom periodu (od 12. do 28. februara) u našoj državi je boravila Delegacija Moneyvala (Komiteta za evaluaciju mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma - Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism), te je usvajanjem ovog Zakona i njegovom objavom "*Službenom listu Bosne i Hercegovine*" u posljednjem momentu spriječen negativan izvještaj i stavljanje Bosne i Hercegovine na sivu listu država, koja sa sobom nosi finansijske, političke i ekonomske posljedice.

Pomenutim Zakonom, definišu se mjere i odgovornosti Finansijsko obavještajnog odjela (FOO) Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), drugih državnih organa, obveznika i pravnih lica sa javnim ovlaštenjima u pogledu prevencije, otkrivanja i istraživanja slučajeva pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti ugrožava ekonomske interese svake države koja želi pouzdan finansijski sistem, snažan privredni sektor, pravedno tržište rada i efikasnu tržišnu ekonomiju. Treća Direktiva FATF-a (Organizacije za kontrolu i sprečavanje pranja novca – Financial Action Task Force on Money Laundering) na koju se oslanja pomenuto zakonsko rješenje, definiše iznos od 15 000 EUR-a za gotovinska plaćanja u trgovini robom, dok Četvrta Direktiva spušta navedeni prag u iznosu od ili iznad 10 000 EUR-a.

Za primjenu ovog Zakona, potrebno je donijeti odgovarajući podzakonski akt, te je Vijeće ministara na svojoj 52. sjednici, održanoj 18. 06. 2024. godine usvojilo **Odluku o imenovanju Radne grupe za izradu Prijedloga Pravilnika o provođenju Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti**. Radnu grupu čine predstavnici resornog Ministarstva, Agencije za istrage i zaštitu – FOO-a, entitetskih agencija za bankarstvo, entitetskih ministarstava finansija i unutrašnjih poslova, te Odjela za finansije Policije Brčko Distrikta. Usvajanje ovog Pravilnika, jedna je od obaveza u procesu evaluacije Moneyval komiteta Vijeća Evrope u 5. krugu ocjenjivanja Bosne i Hercegovine.

Već početkom marta 2024. godine, predsjednica Evropske komisije **Ursula von der Leyen** izjavila je „*kako je Bosna i Hercegovina posljednju godinu dana, napravila najveći napredak u prethodnih 10 godina, kad je u pitanju njeno pridruživanje Evropskoj uniji*“, a Evropsko vijeće 21. marta dalo odobrenje za otvaranje predpristupnih pregovora između naše države i Evropske unije. Odluka je uslijedila nakon višemjesečne kampanje nekoliko članica Evropske unije da se pokaže fleksibilnost prema Bosni i Hercegovini, jer njene institucije nisu u stanju da ispune svih 14 uvjeta za prijem u članstvo zajednice.

Pomenute preporuke FATF-a, su ujedno nalagale izradu **Procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u Bosni i Hercegovini, povezanih sa virtuelnom imovinom**, koja je usvojena na 37. sjednici Vijeća ministara, održanoj 01. 02. 2024. godine, zajedno sa **Akcionim**

planom za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma u Bosni i Hercegovini, povezanih sa virtuelnom imovinom za period 2024 – 2027. godina. Sve analize i procjene rizika pokazuju da je u našoj državi najviše ugrožen bankarski sektor, Western union i sektor nekretnina i da je u sistemu virtuelnih sredstava došlo do porasta kripto-valuta sa povećanom anonimnošću softverskih alata, dizajniranih za anonimne transakcije koje korisnicima omogućavaju skrivanje izvora ili pak vlasnika digitalne imovine, a teško je ući u trag transmisiji i pratiti je do njenog izvora.

Usvajanjem ovih dokumenata, Bosna i Hercegovina je preduzela konkretne mjere u skladu sa preporukama FATF-a, uoči posjete delegacije Moneyvala, koja se dogodila 12. februara 2024. godine i na kojoj se razgovaralo sa predstavnicima različitih nivoa vlasti i privatnog sektora u cilju dobijanja kompletnije slike o efikasnosti sistema za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Procjena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u Bosni i Hercegovini, povezanih s virtuelnom imovinom predstavlja prvi zajednički dokument nadležnih institucija na svim nivoima vlasti, koji sadrži cjelovit pregled stanja u ovom oblasti. U isto vrijeme, Akcionii plan sadrži paket mjera i aktivnosti koje će provesti nadležne institucije u cilju otklanjanja i ublažavanja utvrđenih rizika u zadanim rokovima.

Saradnja sa Evropskom unijom, podrazumjeva i obavezu dostavljanja **Izvještaja po Zajedničkom akcionom planu za borbu protiv terorizma na Zapadnom Balkanu** za koji Ministarstvo prikuplja i objedinjava podatke nadležnih institucija, te je do sad dostavljeno ukupno 6 izvještaja. Pri tome, treba naglasiti da je ostvaren određeni napredak u ovoj oblasti, te iskazana spremnost za dalji rad na pomenutom dokumentu, njegovom ažuriranju (u okviru Taix misije) i provođenju zacrtanih ciljeva.

U skladu sa datim obavezama, provođenje preporuka GRECO-a - Grupe zemalja za borbu protiv korupcije u Vijeću Evrope (The Group of States Against Corruption) je važan korak u procesu pridruživanja naše države Evropskoj uniji, a Ministarstvo sigurnosti u tom pogledu treba zadržati svoju lidersku ulogu i u narednom srednjoročnom periodu. Liderska pozicija Ministarstva, proizilazi iz same teme Petog kruga GRECO evaluacije **“Sprečavanje korupcije i promovisanje integriteta u centralnoj vlasti / vladi (najviše izvršne funkcije) i agencijama za provođenje zakona na nivou države”**. U okviru navedene teme, predmet evaluacije je Predsjedništvo i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Agencija za istrage i zaštitu (SIPA) i Granična policija.

U dva prethodna, privremena izvještaja o evaluaciji, GRECO je zaključio da je naša država ostvarila mali napredak u provedbi datih preporuka i da je samo jedna od njih 14 na državnom nivou (od ukupno 25 preporuka za sve nivoe vlasti), provedena na zadovoljavajući način zbog čega je Ministarstvo u maju 2024. godine dostavilo Sekretarijatu GRECO-a **Dodatnu informaciju u vezi provođenja preporuka GRECO-a u Četvrtom krugu evaluacije**. Neprovođenje preporuka GRECO-a može imati negativan uticaj na kredibilitet Bosne i Hercegovine u međunarodnim odnosima, a **Treći privremeni izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a u Četvrtom krugu evaluacije**, usvojen je na 98. plenarnoj sjednici GRECO-a, održanoj od 18. do 22. novembra 2024. godine.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na svojoj 39. sjednici, održanoj 14. 02. 2024. godine, usvojilo **Odluku o načinu provođenja ciljanih finansijskih sankcija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, povezanih s finansiranjem terorizma i finansiranjem širenja oružja za**

masovno uništenje. Donošenjem ove Odluke, Bosna i Hercegovina u cjelini ispunjava preporuke FATF-a iz navedene oblasti, unapređuje međunarodnu saradnju i pokazuje odlučnost da spriječi finansiranje terorizma i širenje oružja za masovno uništenje. Odlukom se dakle, utvrđuje način provođenja ciljanih finansijskih sankcija, u skladu sa odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, koje za cilj imaju sprečavanje, prekidanje i suzbijanje finansiranja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje.

U okviru saradnje sa UN-om, redovno se prate aktivnosti Vijeća sigurnosti u dijelu izmjena pravnih propisa, vezanih za terorizam i borbu protiv stranih terorističkih boraca. Redovno se ažuriraju tzv. crne liste osoba i nedržavnih entiteta, koje se dovode u vezu sa terorističkim organizacijama (ranije je aktivirana e-mail adresa: restriktivne_mjere@msb.gov.ba u cilju brže i efikasnije provedbe restriktivnih mjera Vijeća sigurnosti. Pored toga, u saradnji sa Vijećem Evrope, provodi se **“Program deradikalizacije, rehabilitacije i resocijalizacije osuđenih i procesuiranih osoba za krivična djela terorizma”**. To je složen i dugoročan proces, koji obuhvata ne samo povratnike sa stranih ratišta, već i njihove porodice i zahtjeva angažman psihijatar, psihologa, socijalnih službi, te vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini.

Jačanje kapaciteta iz ove oblasti, podrazumjeva i izradu **Procjene rizika od finansiranja širenja oružja za masovno uništenje (polifracije) u Bosni i Hercegovini za period 2023- 2027. godina**, te **Akcionog plana za borbu protiv finansiranja polifracije u Bosni i Hercegovini za navedeni period**, koji su u formi nacrtu upućeni članovima radne grupe na završne komentare i sugestije. Ovi dokumenti, tretiraju sve oblike asimetričnih prijetnji od terorističkih napada, posebno kibernetički napad s mogućim efektima oružja za masovnu upotrebu na stanovništvo i materijalna dobra. Na taj način se dobrim planskim mjerama, nastoje spriječiti ili pak minimalizirati posljedice mogućih terorističkih udara konvencionalnim ili nekonvencionalnim ubojitim sredstvima.

Iz ove oblasti valja pomenuti i **Odluku o imenovanju Komisije za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga, nakon isteka mandata dosadašnjih članova, imenovanih po funkcijama**, usvojenu na 45. sjednici Vijeća ministara, održanoj 09. 04. 2024. godine. Prethodna komisija, formirana je 2008. godine u proširenom sastavu i mnogim njenim članovima u međuvremenu je istekao mandat, a neki su otišli u penziju. Sa osnivanjem nove Komisije, nastavlja se provedba međunarodnih konvencija, posebno konvencija UN-a u oblasti nadzora nad nedozvoljenom trgovinom opojnim drogama.

Kontinuirano se prati i primjena strateških dokumenata i ujedno vrše pripreme za izradu **Strategije o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga za period 2024 - 2028. godina**, te **njenog Akcionog plana za navedeni period**. Ne izostaje ni stručna i administrativna pomoć Komisiji za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga i Komisiji za uništavanje opojnih droga. Ministarstvo ujedno, provodi i međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine iz ovog domena i o tome redovno izvještava međunarode organizacije, poput UN-ovog Ureda za droge i kriminal (UNODC-a), Evropskog centra za praćenje droga i zavisnosti o drogama (EMCDDA), Međunarodnog odbora za kontrolu opojnih droga (INCB-a), te Grupe za saradnju u borbi protiv zloupotrebe opojnih droga i nezakonite trgovine opojnim drogama – Pompidou grupe Vijeća Evrope.

U domenu granične i opće sigurnosti - najvažnijem segmentu sigurnosti svake države, pa tako i Bosne i Hercegovine, akcenat je bio na usaglašavanju teksta **Zakona o graničnoj kontroli Bosne i Hercegovine**. Zakon je usvojen na 46. vanrednoj sjednici Vijeća ministara, održanoj 17. decembra 2024. godine, te po hitnom postupku u januaru 2025. godine, usvojen u oba doma Parlamentarne skupštini Bosne i Hercegovine. Ovim Zakonom, uređuje se granična kontrola i prelazak državne granice, granični prijelazi, međunarodna policijska saradnja i niz drugih važnih pitanja, vezanih za graničnu kontrolu.

Potom je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na svojoj 39. sjednici, održanoj 14. februara, utvrdilo **Prijedlog Sporazuma između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine za IPA III Program prekogranične saradnje "Srbija - Bosna i Hercegovina" za period 2021 - 2027. godina**. Cilj Programa je unapređenje dobrosusjedskih odnosa na putu integracije u Evropsku uniju i promovisanje društveno-ekonomskog razvoja kroz zajedničke lokalne i regionalne inicijative, koje doprinose jačanju sigurnosti. Ukupan budžet Programa je 16.223.529,42 eura, od čega se očekuje maksimalan doprinos EU-a u iznosu 14 miliona eura. Za provođenje ovog Programa i njegovu kontribuciju, vezanu za pojedinačne projekte u iznosu od 2.223.529,42 eura, snosit će krajnji korisnici projekata, a u slučaju da se kao korisnik granta pojavi institucija Bosne i Hercegovine, sredstva domaćeg sufinansiranja bit će planirana u budžetu državnih institucija. Sporazumom se također, utvrđuje programska struktura prekogranične saradnje za period 2021 – 2027. godina, te sistem upravljanja i kontrole finansijskim sredstvima.

Analiza stanja u oblasti granične sigurnosti pored ostalog, obuhvata i **Izveštaj o realizaciji Akcionog plana provedbe Strategije integrisanog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini za 2023. godinu, koji je pripremila Koordinaciono tijelo, sastavljeno od predstavnika 10 institucija i policijskih agencija iz cijele Bosne i Hercegovine**. Ovaj Izveštaj, (usvojen 04. 04. 2024. godine na 44. sjednici Vijeća ministara) daje pregled ostvarenog napretka u oblastima usklađivanja zakonodavstva naše države sa evropskim pravnim okvirom, uspostavi novih informacionih sistema za granične provjere, te preduzetih mjera za bolji nadzor granice i suzbijanje prekograničnog kriminala. Na planu međunarodne saradnje, provedene su aktivnosti sa FRONTEX-om, te drugim međunarodnim agencijama u cilju uspostave Koordinacionog centra za razmjenu informacija (NCC – EUROSUR).

Na istoj sjednici Vijeća ministara, usvojen je **Izveštaj o provođenju Zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme**. Prema podacima iz evidencija, odobreno je svih 974 zahtjeva za koja su izdata rješenja o odobrenju kretanje oružja i vojne opreme, što je za 7,91 % više u 2023. u odnosu na 2022. godinu. Od tog broja, bilo je 579 rješenja za izvoz, a 395 za uvoz oružja i vojne opreme. Ako ove podatke uporedimo sa onim iz 2021. godine, onda je primjetan trend rasta izdatih odobrenja, koji bi u 2024. godini mogao biti povećan za 8,22% u odnosu na 2023. godinu. Dalja analiza statističkih podataka ukazuje na kontinuiran trend rasta, gdje se pored povećanja kretanja između entiteta, kantona i Brčko Distrikta, uočava i promjena privrednih subjekata koji trguju na prostoru Bosne i Hercegovine.

Vijeće ministara je potom usvojilo (na 47. sjednici, održanoj 7. maja) **Izveštaj o radu Koordinacionog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja (KO SALW) za 2023. godinu**. U protekloj 2024. godini ovo tijelo je izradilo **Strategiju za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja za period 2025-2030. godina i Akcioni plan za prevedbu Strategije za navedeni period**. Strategija podržava ciljeve navedene u Mapi puta za suzbijanje nedozvoljenog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem i pripadajućom municijom na Zapadnom Balkanu. U izradi ovog dokumenta, doprinos su dale sve institucije i agencije za provođenje zakona u Bosni i Hercegovini, te je njegovo prihvatanje uslijedilo na Ministarskoj konferenciji zemalja Zapadnog Balkana, koja je u julu 2024. godine održana u Podgorici.

Važnost Mape puta za dalju integraciju regiona u Evropsku uniju i njen uticaj na regionalnu saradnju i borbu protiv organizovanog kriminala, potvrđena je i na Samitu lidera Evropske unije i Zapadnog Balkana, koji je 18. decembra 2024. godine održan u Bruxellesu. Na samitu je predstavljena deklaracija koja ističe značaj partnerstva u svjetlu globalnih geopolitičkih promjena, posebno situacije u Ukrajini i događaja na Bliskom istoku, te još jednom naglašeno da je budućnost Zapadnog Balkana u Evropskoj uniji. Istovremeno su postavljeni jasni uvjeti za nastavak integracija i oni se uglavnom, odnose na usklađivanje vizne politike, borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma, krijumčarenja migranata, trgovinu ljudima i sve oblike teškog i organizovanog kriminala.

Na pomenutoj 47. sjednici, usvojen je i **Izveštaj Ministarstva sigurnosti o radu Radne grupe za harmonizaciju propisa o oružju i municiji međusobno i s pravnom stečevinom Evropske unije**. Nadležnim tijelima kantona, entiteta i Brčko Distrikta preporučeno je da tokom izrade Nacrta Zakona o oružju i municiji, koriste preporuke iz ovog Izveštaja radi postizanja međusobne i usklađenosti s EU propisima, o čemu će najkasnije u roku od godinu dana informisati Ministarstvo sigurnosti. Prethodno formirana radna grupa dala je niz preporuka, koje se većinom odnose na kontrolu nabavke i posjedovanja oružja i municije, kategorizaciju oružja, rokove važenja isprava i formiranje sistema baze podataka. Kada je u pitanju nasilje u porodici, radna grupa je predložila usklađivanje odredbi Zakona o oružju u Bosni i Hercegovini na način da se oružje, municija i isprave o oružju, obavezno privremeno oduzimaju odmah po prijavi nasilja u porodici i prije pokretanja odgovarajućeg postupka.

Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini je zajedno sa Centrom za kontrolu malokalibarskog i lakog naoružanja u Istočnoj i Jugoistočnoj Evropi (SEESAC), organizovao uništavanje oružja koje se nalazilo u skladištima policijskih tijela u Bosni i Hercegovini. Predstavnici Koordinacionog odbora i UNDP-a su **obavili 14 verifikacionih posjeta** u agencijama za provođenje zakona (SIPA-i, GP BiH, MUP RS-a, FUP-u, Policiji Brčko Distrikta, te osam od 10 kantonalnih MUP-ova (izostala je posjeta MUP-ovima Posavskog i Srednjobosanskog kantona) i tom prilikom utvrdili broj od **3.919 komada oružja i pripadajućih dijelova koji su potom uništeni**.

Na samom kraju godine (18. decembra) uslijedilo je parafiranje **Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Evropske unije o operativnim aktivnostima, koje sprovodi Frontex** u cilju boljeg upravljanja migracijama. Na svečanosti održanoj u Sarajevu, Sporazum su parafirali šef državnog tima za pregovore sa Frontexom i direktor Granične policije BiH **Mirko Kuprešaković** i direktor za Šengen, granice i vize u Generalnom direktoratu za migracije i unutrašnje poslove Evropske komisije **Henrik Nielsen**. Po uspostavi pune saradnje sa Agencijom za provođenje zakona Evropske unije (EUROPOL-om), Ministarstvo sigurnosti i policijske agencije su ovim činom napravile drugi važan iskorak u evropskim integracijama i pristupanju evropskom policijskom i sigurnosnom sistemu. Do tada je Bosna i Hercegovina bila jedina država u regiji koja nema Operativni sporazum s FRONTEX-om (Agencijom za evropsku graničnu i obalnu stražu).

Cijelu 2024. godinu, obilježila je migrantska kriza tj. pojačani priliv migranata iz pravca Srbije i Crne Gore koji su većinom, koristili područja izvan graničnih prijelaza. Ova situacija je neminovno nametala reviziju postojećih planova, mjera i aktivnosti resornog Ministarstva. Već početkom godine, Vijeće ministara je na svojoj 35. sjednici (održanoj 11.01.), usvojilo **Informaciju o planu konkretnih mjera za ublažavanje migrantske krize u Bosni i Hercegovini**, koja je potom dostavljena Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

U Informaciji se navodi da Ministarstvo sigurnosti kontinuirano prati i analizira situaciju pojačanog migracijskog pritiska i preduzima aktivnosti u cilju izrade novog Plana prioritetnog djelovanja i upravljanja migracijama. Naime, postojeći Plan mjera i aktivnosti za efikasno upravljanje migrantskom krizom u našoj državi, sadrži sedam prioriteta, 24 mjere i 127 aktivnosti. Od ukupno 127 planiranih aktivnosti, provodi se 96 pri čemu su 63 aktivnosti provedene ili se provode u predviđenom roku, 33 su djelimično provedene, dok 31 aktivnost nije provedena. U suštini, ove

aktivnosti su bazirane na jačanju kapaciteta granične sigurnosti, tranziciji privremenih prihvatnih centara sa međunarodnih organizacija na domaće institucije, saradnju sa FRONTEX-om, te jačanje saradnje na unutrašnjem, regionalnom i međunarodnom planu.

Ministarstvo je u ovom periodu planiralo završiti **izmjene i dopune Zakona o strancima**, ali je prethodna izmjena ovog Zakona umjesto početkom 2022. godine, usvojena tek u augustu 2023. godine (kasnilo se usljed corone), te u datim okolnostima nije bilo svrhe raditi novu izmjenu Zakona, ni Pravilnika o njegovoj primjeni. Naime, pojedine zakonske odredbe treba izmijeniti, kako bi se pojasnilo njihovo značenje i otklonile dileme koje se javljaju u praktičnoj primjeni Zakona, dok bi druge predstavljale uvođenje drugačijih rješenja i mehanizama, čija se efikasnost realno može procijeniti tek onda kad izmjene i dopune Zakona o strancima zažive u praksi. U međuvremenu je, Ministarstvo donijelo dva podzakonska akta iz ove oblasti – **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ulasku i boravku stranaca** („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 57/24), te **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o nadzoru i udaljenju stranaca iz Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 57/24).

Blagovremeno su pokrenute i aktivnosti na izradi **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o azilu** u pogledu kandidature članova radne grupe iz nadležnih institucija. U oblasti evropskog zakonodavstva u junu 2024. godine došlo je do značajnih promjena stupanjem na snagu Pakta o migracijama i azilu. Tako su postojeće EU Direktive zamjenjene Uredbama, a članicama Evropske unije ostavljen rok za primjenu novog Pakta do juna 2026. godine. U datim okolnostima, po nalogu Kabineta ministra, obustavljene su aktivnosti vezane za izmjene i dopune Zakona o azilu u cilju sagledavanja iskustva članica EU koje primjenjuju nove Uredbe, kako bi se izradilo što kvalitetnije zakonsko rješenje, usklađeno sa Paktom o migracijama i azilu.

U sklopu provedenih aktivnosti, treba pomenuti i **Informaciju o stanju u oblasti migracija u Bosni i Hercegovini za 2023. godinu**, koja je dostavljena Predsjedništvu Bosne i Hercegovine, Predstavničkom domu i Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, te usvojena 4. aprila na 44. sjedinici Vijeća ministara. Prema pomenutoj Informaciji, strancima su u navedenom periodu u našoj državi odobrena 474 stalna i 5.984 privremena boravka, od čega je najveći broj na osnovu rada sa radnom dozvolom (1.897 ili 32 %), spajanja obitelji (1.389 ili 23 %) i obrazovanja (1.356 ili 23 %), a produženo je 7.497 privremenih boravaka, najviše (37 %) po osnovu spajanja porodica. Granična policija je u nezakonitom prelasku ili pokušaju prelaska granice, otkrila 13.643 osobe. Sa prostora Srbije i Crne Gore, otkriveno je 6.110 osoba, od čega je njih 5.193 vraćeno u skladu sa Zakonom o graničnoj kontroli, dok su na izlazu otkrivene 7.553 osobe. U 2023. godini prijavljeno je 34.409 nezakonitih migranata, što predstavlja povećanje od 25,45 % u odnosu na 2022. godinu, a najviše ih je bilo iz Afganistana (14.442).

Za posljednjih šest godina, preko teritorije Bosne i Hercegovine prošlo je **više od 142.000 migranata** prema podacima nadležnih institucija. U cilju efikasnijeg upravljanja migracijama, Vijeće ministara je (7. maja 2024. godine na 47. sjednici), usvojilo **Informaciju o izradi Plana tranzicije u upravljanju migracijama**, te donijelo zaključke kojima se želi osigurati kvalitetna tranzicija upravljanja privremenim prihvatnim centrima (PPC-ima) sa međunarodnih organizacija na institucije Bosne i Hercegovine. Na ovaj način, uz podršku Evropske unije, žele se ojačati kapaciteti naše države, kako bi preuzela upravljanje PPC-ima i kordinaciju svih aktivnosti, koje bi u konačnici dovele do smanjenog ulaska nezakonitih migranata, kako u našu državu, tako i na prostore Zapadne Evrope. Ministarstvo sigurnosti se ujedno obavezalo da će Vijeću ministara predložiti Odluku o imenovanju Radne grupe koja će pripremiti Prijedlog Plana tranzicije u upravljanju migracijama, sa iznosom potrebnih finansijskih sredstava za njegovu realizaciju i dostaviti ga Vijeću ministara na usvajanje.

Navedena obaveza nije bila planirana ni Srednjoročnim, ni Godišnjim planom rada, kao ni mnoge druge u protekloj kalendarskoj godini, a završena je 19. decembra na 48. vanrednoj sjednici Vijeća ministara, na kojoj je usvojena **Odluka o osnivanju Radne grupe za pripremu Prijedloga Plana tranzicije u upravljanju migracijama - privremenim prihvatnim centrima sa međunarodnih organizacija na institucije Bosne i Hercegovine**. Kao što je poznato, naša država se od 2017. godine suočila sa valom nezakonitih migranata zbog kojih su odlukama Vijeća ministara otvoreni privremeni prihvatni centri za njihov smještaj na više lokacija. Pomenutim centrima, upravlja Međunarodna organizacija za migracije (IOM) u saradnji sa Službom za poslove sa strancima, a sve aktivnosti u cilju osiguranja smještaja, ishrane, higijene i drugih potreba uglavnom se, finansiraju sredstvima Evropske unije - putem IPA fondova.

Zbog toga je Vijeće ministara jednoglasno imenovalo 10-članu Radnu grupu (sastavljenu od po dva predstavnika državnih ministarstava sigurnosti, civilnih poslova, finansija i trezora, ljudskih prava i izbjeglica, te Službe za poslova sa strancima), koja je dužna da izradi Prijedlog Plana tranzicije sa finansijskim sredstvima, potrebnim za njegovu realizaciju i dostavi ga Ministarstvu sigurnosti, koje će ga uputiti Vijeću ministara na usvajanje. Preuzimanje upravljanja migracijama, jedan je od 14 prioriteta Evropske komisije, koje Bosna i Hercegovina treba ispuniti u procesu pridruživanja Evropskoj uniji.

U okviru planiranih zakonskih aktivnosti, Ministarstvo je izradilo i Vijeću ministara uputilo na usvajanje **Prijedlog Pravilnika o privremenim prihvatnim centrima za smještaj stranaca** (dostavljen GS VM BiH, aktom broj:06-02-1-6406-27/23 od 23. 05. 2024. godine), te **Prijedlog Odluke o obavezi davanja biometrijskih podataka stranaca** (dostavljen GS VM BiH, aktom broj: 06-02-1-6502-11/24 od 30. 10. 2024. godine). Pomenutim aktima, propisuju se standardi funkcionisanja određene vrste specijalizirane ustanove za prihvatanje stranaca u vidu privremenih prihvatnih centara, finansiranje, način upravljanja, postupak prihvata i smještaja korisnika, te osiguranje njihovih prava, uz obavezu davanja biometrijskih podataka u postupcima iz člana 122. Zakona o strancima.

Ministarstvo je također, pripremilo, a Vijeće ministara usvojilo (na 51. sjednici 10. 06. 2024. godine) **Informaciju o stanju u oblasti migracija u Bosni i Hercegovini za prva tri mjeseca 2024. godine**, koja je dostavljena Predsjedništvu i Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Prema toj Informaciji, strancima je u prva tri mjeseca 2024. godine odobreno 1.950 privremenih boravaka u našoj državi, većinom za obrazovanje, rad sa radnom dozvolom i rad bez radne dozvole.

Istovremeno je, produženo 1.555 privremenih boravaka po osnovu spajanja porodica i rada sa radnom dozvolom ili bez nje. Najveći broj prvih i produženih privremenih boravaka, odobren je državljanima Turske, a potom Srbije, Hrvatske, Indije, Crne Gore, Nepala, Kine i Šri Lanke. Odobreno je 110 stalnih boravaka, od čega najveći broj državljanima Crne Gore, Hrvatske i Sjeverne Makedonije. Evidentirana su i 6.544 nezakonita migranta, što je povećanje za 26 % u odnosu na 5.200 evidentiranih u istom periodu 2023. godine.

Uporedo sa ovim podacima, evidentirano je i 3.928 osoba u nezakonitom prelasku ili pokušaju prelaska državne granice (1.434 na ulazu i 2.494 na izlazu iz BiH), što je za 60 % više nego u istom periodu 2023. godine. Osobe otkrivene u nezakonitom prelasku državne granice, bile su većinom državljani Sirije (1.010), Turske (470), Afganistana (375), Maroka (202) i Pakistana (98). U ovom periodu je nabavljena i oprema za pregled dokumenata, kao i multisenzorski sistemi za nadzor državne granice srednjeg dometa koji će biti instalirani na postojeća vozila GP-a, zaposlene 22 osobe sa završenom obukom za čin mlađeg inspektora, te vršena obuka za čin „policajaca“ za 98 kadeta.

Na pomenutoj 51. sjednici Vijeća ministara, usvojena je i **Odluka o utvrđivanju Plana prijema kadeta u policijske agencije na nivou institucija Bosne i Hercegovine u 2024. godini**. Odlukom je utvrđen Plan prijema kadeta i to: u Državnu agenciju za istrage i zaštitu (SIPA-u) po 15 kadeta za činove policajac i mlađi inspektor, u Graničnu policiju (GP) BiH 150 kadeta za čin policajac, te u Direkciju za koordinaciju policijskih tijela (DKPT) 50 kadeta za čin policajac. Sredstva za isplatu naknade kadetima i finansiranje zapošljavanja policijskih službenika, osigurana su u budžetima SIPA-e, GP BiH i DKPT, a ostala sredstva potrebna za školovanje kadeta u budžetu Agencije za školovanje i stručno usavršavanje kadrova.

Na narednoj 52. sjednici Vijeća ministara (18. 06. 2024. godine), usvojena je **Informacija o aktivnostima Ministarstva sigurnosti u prihvatu državljana Bosne i Hercegovine, koji se vraćaju iz Savezne Republike Njemačke u Bosnu i Hercegovinu na osnovu Evropskog putnog lista za povratak (EU Laissez Passer)**. Na prijedlog ovog Ministarstva, za period od 30. 6. 2024. godine do 30. 6. 2027. godine, produžena je upotreba Evropskog putnog lista za povratak (EU Laissez Passer), izdanog od strane nadležnih tijela SR Njemačke, koji će važiti za državljane BiH prilikom njihovog povrata/protjerivanja u Bosnu i Hercegovinu. U Informaciji se dalje navodi da je u periodu od 03. 12. 2015. godine do 31. 03. 2024. godine, od nadležnih tijela SR Njemačke najavljen dolazak 3.963 osobe. Od tog broja, vraćen je 1.971 državljanin BiH, a sveukupno 822 osobe su prihvaćene s EU Laissez Passer dokumentom i 1.085 s pasošem Bosne i Hercegovine.

Na ovoj sjednici, usvojena je i **Informacija Ministarstva sigurnosti o povećanom prilivu migranata i pogoršanju sigurnosne situacije u privremenim prihvatnim centrima**. U Informaciji se navodi da su u četiri privremena prihvatna centra u BiH, ukupnog kapaciteta 4.592 mjesta, tokom 2023. godine prosječno boravila 1.504 migranta, dok su u prva dva mjeseca 2024. godine u ovim centrima u prosjeku boravile 2.603 osobe. Od kraja 2023. godine u svim privremenim prihvatnim centrima došlo je do pogoršanja sigurnosne situacije, izvršena su mnoga krivična djela, uključujući i dva ubistva migranata. Ljudski resursi Direkcije za koordinaciju policijskih tijela, angažovani na osiguranju ovih centara su veoma ograničeni i zadovoljavaju samo četvrtinu stvarnih potreba, a policijski službenici izloženi svakodnevnom riziku i opasnostima zbog čega je predloženo proširenje kapaciteta centara i njihovo adekvatno osiguranje.

U datim okolnostima, Vijeće ministara je zadužilo Ministarstvo sigurnosti i Službu za poslove sa strancima da u roku od 30 dana, izvrše analizu postojećeg stanja i dostave informaciju sa predloženim brojem dodatnih mjesta u centrima na području Unsko-sanskog kantona, kako bi se izbjeglo pogoršanje sigurnosne situacije u slučaju iznenadnog, povećanog priliva migranata. Pored toga, Ministarstvo je zaduženo da sagleda mogućnosti angažmana privatnih zaštitarskih agencija, koje bi u saradnji s lokalnim ministarstvima unutrašnjih poslova i uz finansijsku podršku međunarodnih partnera, značajno unaprijedile ukupnu sigurnost na prostorima gdje postoje privremeni prihvatni centri.

U procesu ispunjenja obaveza iz Mape puta, pripremljen je i na 57. sjednici Vijeća ministara (31. 07. 2024. godine), usvojen **Migracioni profil Bosne i Hercegovine za 2023. godinu**. Prema dobijenim podacima, diplomatsko-konzularna predstavništva naše države su u 2023. godini izdala 21.261 vizu što je smanjenje u odnosu na 2022. godinu, kada ih je izdato 22.765, a smanjen je i broj izdanih viza na granici BiH. Granična policija je u 2023. godini odbila 2.160 ulazaka u BiH, što je smanjenje za 15,26 % u odnosu na 2022. godinu, kada je odbijeno 2.549 ulazaka. Za 57,63 % povećan je broj rješenja o protjerivanju, kojih je u 2023. godini bilo 2.582 u odnosu na 1.638. u 2022- godini. U 2023. godini je zabilježeno 28 otkaza bezviznog ili privremenog boravka s mjerom protjerivanja, što je povećanje za više od 86 % u odnosu na 2022. godinu, kada je izdato njih 15.

Uporedo s tim, usvojen je i **Protokol između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Litvanije o primjeni Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Evropske zajednice o readmisiji osoba, koje borave bez dozvole sa Izvještajem o pregovorima za njegovo zaključivanje**. Na ovaj način, dvije države jačaju saradnju u oblasti sigurnosti sa fokusom na osiguranje javnog reda i suzbijanje kriminaliteta u oblasti migracija. Izvještaj o pregovorima, zajedno sa tekstom Protokola, dostavljen je Predsjedništvu Bosne i Hercegovine u dalju proceduru, a za njegovog potpisnika predložen ministar sigurnosti. U međuvremenu je pokrenuta i zakonska procedura za vođenje pregovora o zaključivanju **Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Islanda o readmisiji lica koja borave bez dozvole** i zatraženo mišljenje Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine za zaključivanje ovog Sporazuma.

Stanje u oblasti migracija bilo je predmetom rasprave na Vijeću ministara i krajem 2024. godine (na 66. redovnoj i 46. vanrednoj sjednici, održanoj 17. decembra), kada je usvojena **Informacija o stanju u oblasti migracija u Bosni i Hercegovini za devet mjeseci 2024. godine**. Prema obrađenim podacima, strancima je u Bosni i Hercegovini odobreno ukupno 4.600 prvih privremenih boravaka za devet mjeseci protekle godine, a produženo 5.118, među kojima je najveći broj boravaka na osnovu rada sa radnom ili bez radne dozvole, te spajanja porodica

Ovim podacima treba dodati i evidenciju Sektora za azil Ministarstva sigurnosti po kojoj je u 2024. godini zaprimljeno 179 zahtjeva za azil, kojim su obuhvaćena 234 tražitelja azila, obavljena 102 intervju i doneseno 106 odluka. Ovim odlukama, odbijena su 22 zahtjeva, obustavljeni postupci za 30 zahtjeva, usvojena 52 zahtjeva (kojim je obuhvaćeno 97 osoba) i dodjeljen status supsidijarne zaštite. Izdana su 234 kartona tražiteljima azila, zamijenjena 194 i dato 200 saglasnosti za njihovo produženje.

Odgovoreno je na 1.500 upita nadležnih institucija, te pripremljeno 12 mjesečnih izvještaja za UNHCR, Delegaciju Evropske komisije u BiH i Graničnu policiju, u skladu sa Memorandumom o razumijevanju između Granične policije BiH i MUP-ova Albanije, Hrvatske, Sjeverne Makedonije, Crne Gore i Srbije o broju podnesenih zahtjeva za azil. U toku je i II faza nadogradnje ISM Sistema, vezana za prikupljanje biometrijskih podataka o strancima, koja će osigurati efikasanu razmjenu podataka o strancima koji borave u našoj državi.

Kontinuirano se, na godišnjem nivou, donosi **Odluka o najmanjem iznosu sredstava, potrebnom za izdržavanje stranaca za vrijeme namjeravanog boravka u Bosni i Hercegovini**, te pripremaju posebne informacije i analize stanja u ovoj oblasti. Službi za poslove sa strancima za devet mjeseci 2024. godine, prijavljena su 21.143 nezakonita migranta, što predstavlja smanjenje za 16 % u odnosu na isti period 2023. godine, kada je bilo prijavljeno njih 25.174.

Prema podacima IOM-a, prikupljenim na uzorku od 558 migranata, prosječna dužina njihova boravka na teritoriji naše države bila je 34 dana, minimalan broj dana bio je šest, a maksimalan 730 dana. Za 2.662 stranca otkrivena u nezakonitom boravku u pomenutom periodu, izrečena je mjera protjerivanja sa prostora naše države, dok je 1.409 osoba obuhvaćeno mjerom nadzora i 516 mjerom otkazivanja boravka.

Usvojena je i **Informacija o realizaciji višegodišnjeg kapitalnog projekta "Izgradnja objekata za smještaj tražitelja azila - Azilantski centar Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine"**. Realizacija ovoga projekta, počela je 2009. godine na lokalitetu Delijaši, a ukupna vrijednost procijenjena na 5.022.305,00 KM, uz sufinansiranje kroz IPA projekat. U budžetu Ministarstva, osigurana su sredstva u iznosu od 2.088.560,00 KM, od čega je utrošeno ukupno 2.088.145,59 KM za kupovinu zemljišta, izgradnju objekta i nabavku opreme. Neutrošena sredstva, u iznosu od 41.441 KM, ostaće na raspolaganju na Jedinstvenom računu Trezora za potrebe finansiranja institucija BiH. Iz IPA sredstava, ukupno je utrošeno 1.694.470,33 KM za realizaciju građevine i vanjsko uređenje. Izgradnjom ovog objekta kao specijalizirane ustanove za prihvati

smještaj tražitelja azila (Azilantski centar), realizovana je obaveza Bosne i Hercegovine kao države kandidata za pristup Evropskoj uniji, te osigurani standardi propisani Direktivom 2013/33/EU Evropskog parlamenta i Vijeća Evrope.

Delegacija Evropske unije je prethodno dostavila konkretne smjernice u Akcionom dokumentu, koje se odnose na: usvajanje Pravilnika o privremenim prihvatnim centrima, imenovanje radne grupe za izradu Plana tranzicije i upravljanja ovim centrima, te usvajanje Plana tranzicije na Vijeću ministara. Finalizirani Prijedlog Akcionog dokumenta, dostavljen je Direkciji za evropske integracije u oktobru 2024. godine, koja je dva mjeseca kasnije, po dobijenim Komentarima EK (Rezultati procjene relevantnosti IPA 2025-2027 AD-ova), pokrenula proces revizije Akcija / Akcionih fišea, koji će se odvijati tokom 2025. godine. Planirani budžet za ovaj Akcioni dokument, iznosi 35 miliona eura za trogodišnji period, a raspoređen je na sljedeći način: IPA 2025 – 12 miliona eura, IPA 2026 – 11,5 miliona eura, te IPA 2027 – 11,5 miliona eura.

U međuvremenu je potpisan i **Memorandum o saradnji u pogledu prihvata i smještaja malodobnih tražitelja azila bez pratnje i djece razdvojene od primarnih staratelja u Sigurnu kuću „IPSIA BiH“ u Bihaću**, kojim su uz Azilantski centar u Delijašu, osigurani dodatni smještajni kapaciteti za ovu ranjivu skupinu tražitelja azila. Na taj način su poboljšani i uvjeti života maloljetne djece bez pratnje i djece razdvojene od primarnih staratelja. Također je, usvojena i **Informacija Ministarstva sigurnosti o trenutnom stanju u privremenim prihvatnim centrima, te mogućnosti angažovanja privatnih zaštitarskih agencija na osiguranju ovih centara**.

U Informaciji se navodi, da su na području Unsko-sanskog kantona operativna dva centra i to: PPC Lipa kapaciteta 1.539 i PPC Borići kapaciteta 580 ležajeva. Kroz prihvatne centre u prvom polugodištu 2024. godine, prošlo je ukupno 5.778 osoba. Na osnovu analize postojećeg stanja u ovim centrima, Služba za poslove sa strancima je procijenila da postoji potreba za proširenjem njihovih kapaciteta. Zbog toga je Vijeće ministara zadužilo Ministarstvo sigurnosti - Službu za poslove sa strancima da, ukoliko se ukaže potreba, angažuje privatne zaštitarske agencije koje bi, u saradnji s nadležnim MUP-ovima i uz finansijsku podršku međunarodnih partnera, unaprijedile ukupnu sigurnost u privremenim prihvatnim centrima u našoj državi.

Kad je u pitanju trgovina ljudima, Vijeće ministara je (23. 10. 2024. godine na 62. sjednici), usvojilo **Strategiju suprotstavljanja trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini za period 2024 - 2027. godina**, što je još jedna ispunjena obaveza u procesu evropskih integracija. Na ovaj način, žele se ojačati mehanizmi provedbe mjera prevencije i krivičnog gonjenja, te intenzivirati saradnja na bilateralnom i multilateralnom planu. Vijeće ministara i nadležne institucije ovom Strategijom ujedno ispunjavaju obaveze, utvrđene međunarodnim i domaćim pravom u čijem su fokusu najranjivije kategorije: žene, djeca i pripadnici manjinskih grupa.

Vlade entiteta, kantona i Brčko Distrikta, pozvane su da u skladu sa nadležnostima, donesu svoje akcione planove kao operativne, strateške dokumente, kojima se definišu aktivnosti, rokovi primjene, indikatori i potrebni resursi. Na drugoj strani, Ministarstvo sigurnosti je dužno da Vijeću ministara predloži Akcioni plan za provođenje ove Strategije. Pored toga, pokrenuta je procedura zaključenja **Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Crne Gore o saradnji u oblasti borbe protiv trgovine ljudima**, te ovaj dokument upućen Vijeću ministara za utvrđivanje Prijedloga Osnova za vođenje pregovora.

U junu 2024. godine Ministarstvo je dobilo upitnik od strane tijela Vijeća Evrope, koje prati primjenu Konvencije o sprečavanju trgovine ljudima. U pitanju je IV krug evaluacije, te je Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima, pripremio odgovore na ovaj upitnik. U oktobru je održan sastanak sa

predstavnicima vlada entiteta, kantona, Brčko Distrikta, međunarodnim, te nevladinim organizacijama na kome su razmatrani odgovori na pomenuti upitnik, koji je u predviđenom roku dostavljen Vijeću Evrope.

U julu je raspisan i Javni poziv za nevladine organizacije koje pružaju pomoć i smještaj žrtvama trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini. Već narednog mjeseca, ministar je donio **Odluku o imenovanju Komisije za razmatranje prijavnih obrazaca, pristiglih na Javni poziv za 2024. godinu**. Nakon provedene procedure, predloženo je potpisivanje protokola sa nevladinim organizacijama: "*Budućnost*" iz Modriče, "*Žene sa Une*" iz Bihaća, "*Lara*" iz Bijeljine i "*Žena BiH*" iz Mostara. Ministarstvo svake godine izrađuje **Izveštaj o stanju u oblasti borbe protiv trgovine ljudima** i obilježava 18. oktobar - Evropski dan borbe protiv trgovine ljudima. Za ovu namjenu, iz budžeta Ministarstva, izdvojeno je 10.000,00 KM, dok je na osnovu javnog poziva i odluke Komisije za izbor nevladinih organizacija za obilježavanje ovog značajnog datuma (zajedno sa Ministarstvom), izabran *Međunarodni forum solidarnosti*.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja u domenu međunarodne saradnje, ogleda se u aktivnostima, vezanim za realizaciju obaveza iz međunarodnih ugovora, sporazuma, konvencija i rezolucija, čija je potpisnica Bosna i Hercegovina. Ove aktivnosti obuhvataju: usklađivanje i izradu propisa i drugih akata, vođenje pregovaračkih procesa, pokretanje procedura za zaključivanje ugovora na globalnom, regionalnom i bilateralnom nivou, te niz aktivnosti koje pored ostalog, obuhvataju obuku i upućivanje pripadnika policijskih službi u međunarodne operacije podrške miru.

U mirovnim misijama UN-a od 2000. godine do danas, učestvovalo je ukupno **380 pripadnika policijskih službi iz Bosne i Hercegovine** i to u misijama u Istočnom Timoru, Haitiju, Liberiji, Sudanu, Kongu, Kipru i Južnom Sudanu. Naša država trenutno ima raspoređene policijske službenike u dvije mirovne misije i to u Južnom Sudanu (UNMISS – 23 policijska službenika), te Kipru (UNFICYP – 5 policijskih službenika). Redovno se provode aktivnosti vezane za njihovu obuku, selekciju, upućivanje, rotaciju i povratak iz mirovnih misija.

Dva puta godišnje, izrađuje se **Izveštaj o učešću predstavnika Bosne i Hercegovine u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inostranstvu** (u pitanju je objedinjeni izvještaj ministarstava sigurnosti i odbrane), koje Predsjedništvo i Vijeće ministara, podnose Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Provedene su i aktivnosti vezane za primjenu Konvencije o policijskoj saradnji zemalja Jugoistočne Evrope (PCC SEE), te ostvarena saradnja sa Agencijom za obuke institucija, zaduženih za provođenje zakona Evropske unije (CEPOL). U okviru CEPOL projekta – Partnerstvo Zapadnog Balkana u borbi protiv kriminaliteta i terorizma II, pripadnici policijskih agencija naše države prošli su razne obuke iz ove oblasti. Uz to su, realizovane i sve aktivnosti vezane za učešće i razvoj Evropske strategije Dunavskog regiona za oblast Pa - 11 - "Sigurnost". U Bruxellesu je polovinom aprila 2024. godine, održan sastanak visokih zvaničnika, a u Budvi krajem oktobra Ministarski forum o pravosuđu i unutrašnjim poslovima Evropske unije i Zapadnog Balkana. U središtu ovih sesija, bila je borba protiv organizovanog kriminala, upravljanje granicama, migracijama i azilom.

Ministar sigurnosti je u maju 2024. godine, donio novu **Odluku o osnivanju Radne grupe za monitoring provođenja Odluke o bezviznom režimu za građane Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju**. Nova Odluka je donesena u cilju osiguranja kontinuiteta u funkcionisanju pomenute Radne grupe, jer je u proteklom periodu došlo do isteka mandata ili do prestanka radnog odnosa pojedinih njenih članova. Putem radne grupe The Working Group for Monitoring the Implementation of the Decision on Visa-free Travel of Citizens of Bosnia and Herzegovina to the

EU/Schengen, realizovane su i sve obaveze dostavljanja redovnih dvomjesečnih izvještaja Evropskoj komisiji. U periodu od marta do maja 2024. godine, Ministarstvo je sudjelovalo u izradi **Priloga institucija u Bosni i Hercegovini** u kome su detaljno navedene provedene aktivnosti.

Evropska unija je kroz IPA projekte, usmjerena na strateško raspoređivanje pomoći Bosni i Hercegovini. Kako bi pomoć bila adekvatno planirana i realizovana u sektoru unutrašnjih poslova, Ministarstvo nastoji da IPA projekti budu usklađeni sa aktivnostima, koje su trenutno u fazi provedbe ili pripreme i koje su predviđene tekućim strateškim dokumentima. U pitanju su aktivnosti u oblastima nadzora, opremanja i upravljanja državnim granicom, migracijama, azilom, borbom protiv krijumčarenja migranata, te drugim oblicima kriminala. U okviru pomenutih djelatnosti, u julu 2024. godine, pokrenut je proces programiranja za IPA III (Instrument za pretpristupnu pomoć) za period 2025-2027. godina. Ovaj proces, uključuje pripremu akcionih dokumenata za IPA 2025, IPA 2026 i IPA 2027, te reviziju Strateškog odgovora za navedeni vremenski period.

U 2024. godini, DEI je započeo proces revizije Strateškog odgovora, a potom i proces programiranja. Prioritetne aktivnosti koje je Evropska komisija potencijalno podržala kroz paket IPA na državnom nivou, dostavljene su institucijama naše države. Ministarstvo sigurnosti je informisano o dvije prioritetne oblasti, predložene u ovom procesu, a to su: 1. Podrška Evropske unije djelovanju privremenih prihvatnih centara i 2. Uvođenje jedinstvenog evropskog broja za hitne slučajeve - 112 u Bosni i Hercegovini.

U međuvremenu je, stiglo obavještenje Delegacije EU da će Ministarstvo komunikacija i prometa preuzeti vodeću ulogu u izradi Akcionog dokumenta iz ove oblasti, te je Ministarstvo sigurnosti imenovalo dva predstavnika za učešće u procesu konsultacija. U skladu sa instrukcijom Direkcije za evropske integracije, u novembru 2024. godine počela je izrada **Godišnjeg izvještaja o provođenju instrumenta pretpristupne pomoći IPA II**, a potom dostavljen i nacrt ovog dokumenta za projekte iz nadležnosti Ministarstva sigurnosti za proteklu godinu.

Međunarodna saradnja je bila posebno izražena u oblasti zaštite i spašavanja, kada se pružala pomoć regionu u saniranju posljedica prirodnih nepogoda. Već 12. marta 2024. godine Vijeće ministara je na svojoj 42. sjednici, donijelo **Odluku o imenovanju predstavnika Bosne i Hercegovine u Stalnu mješovitu Komisiju za provođenje zadataka, utvrđenih sporazumima između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i vlada - Republike Hrvatske, Republike Sjeverne Makedonije, Crne Gore, Republike Slovenije i Republike Srbije o saradnji u zaštiti od prirodnih i civilizacijskih katastrofa**. U sastav Komisije, kojom predsjedava pomoćnik ministra za zaštitu i spašavanje Ministarstva sigurnosti, imenovano je osam članova i oni su dužni da jednom godišnje podnose izvještaj Vijeću ministara.

Potom je usvojen **Izvještaj Ministarstva sigurnosti o realizaciji odluka Vijeća ministara BiH, koje se odnose na pružanje međunarodne pomoći Vladi Republike Slovenije - u saniranju posljedica poplava iz u augustu 2023. godine**. Za ove namjene, iz tekuće rezerve budžeta institucija BiH, izdvojeno je 500.000,00 KM - kolika je i bila procjena troškova za upućivanje timova zaštite i spašavanja. Od tog iznosa, Federalnoj upravi civilne zaštite, odobreno je 275.000,00 KM, a Republičkoj upravi civilne zaštite RS-a 225.000,00 KM. Po završetku aktivnosti, Republička uprava civilne zaštite RS-a realizovala je 224.833,81 KM, Federalna uprava civilne zaštite 186.649,00 KM, dok Uprava civilne zaštite Kantona Sarajevo nije realizovala dodjeljenih 88.351,00 KM, te je potrebno izvršiti povrat ovih sredstava na Jedinstveni račun trezora BiH. Kako je Republika Slovenija zatražila pomoć i putem Mehanizma civilne zaštite Evropske unije, Ministarstvo sigurnosti je s Evropskom komisijom

potpisalo Ugovor o refundaciji transportnih troškova, na osnovu koga je u budžet institucija BiH uplaćeno 18.405,86 EURA, a Ministarstvo zaduženo da entitetskim upravama civilne zaštite dostavi instrukciju o povratu neutrošenih sredstava.

Raspodjela odobrenih sredstava, bila je predmetom i 52. sjednice Vijeća ministara (18. juna 2024. godine) na kojoj su usvojena dva izvještaja ovog Ministarstva. U pitanju je **Izvještaj o realizaciji dijela sredstava iz Odluke o odobravanju sredstava iz tekuće bužetske rezerve institucija BiH za 2022. godinu, namjenjenih saniranju posljedica zemljotresa na području Općine Berkovići**. Za ove potrebe, Ministarstvo je na račun Općine Berkovići uplatilo 1.000.000,00 KM. Od tog iznosa, utrošeno je 974.670,09 KM i to za sljedeće namjene: 580.765,96 KM za naknadu štete i sanaciju objekata u privatnom vlasništvu i 321.987,85 KM za sanaciju javnih i vjerskih objekata. Preostali dio sredstava nije utrošen zbog neriješenih imovinskih odnosa objekta Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne odnose RS-a, te je u parlamentarnu proceduru upućen prijedlog za izmjenu ove Odluke i utvrđivanje namjene utroška ovih sredstava.

Drugi je **Izvještaj o realizaciji dijela sredstava iz Odluke o odobravanju sredstava iz tekuće bužetske rezerve institucija BiH za 2022. godinu za saniranje posljedica zemljotresa na području Grada Stoca i Općine Ljubinje**. Za ovu svrhu, uplaćeno je po 1.000.000,00 KM Gradu Stocu i 1.000.000,00 KM Općini Ljubinje, te 50.000 KM obitelji **Elmire Sefo**, koja je poginula u zemljotresu na području Stoca. Uplaćena sredstva su većinom, utrošena za sanaciju krovova na javnim i objektima kolektivnog stanovanja, sanaciju stambenih objekata i Osnovne škole Stolac, te sanaciju zgrade Općine i Doma zdravlja Ljubinje. Preostali dio sredstva u iznosu od 21.502,79 KM, utrošit će se za sanaciju oštećene zgrade Općinske uprave Ljubinje.

Proteklu 2024. godinu, obilježile su prirodne katastrofe – požari, poplave i klizišta, koji su pored gubitka ljudskih života i velike materijalne štete, dovele do prekida ključne saobraćajnice za transport robe prema Luci Ploče, a time i do milionskih gubitaka za privredu Bosne i Hercegovine. Prvo su tokom ljeta buknuili veliki požari na prostoru Kladnja, Zavidovića, Bileće, Mostara, Konjica i Nacionalnog parka Sutjeska (koji se nalazi na prostoru tri općine: Foča, Gacko i Kalinovik), te je Vijeće ministara na 35. vanrednoj sjednici, donijelo **Odluku o traženju međunarodne pomoći za zaštitu i spašavanje u gašenju požara koji su zadesili Bosnu i Hercegovinu**. Ovom Odlukom je, zatražena međunarodna pomoć u vidu vatrogasnih snaga, sredstava i letjelica za gašenje požara iz zemalja s kojima Bosna i Hercegovina ima potpisane sporazume i memorandume o saradnji u zaštiti i spašavanju, te aktiviranje procedure Mehanizma za civilnu zaštitu Evropske unije.

U noći sa 3. na 4. oktobar našu državu su pogodile jake kiše, koje su izazvale katastrofalne poplave i pokrenule klizišta u Srednjoj Bosni i Sjevernoj Hercegovini, odnijele 28 ljudskih života, oštetile mnoge privatne i javne objekte i žestoko pogodile putnu infrastrukturu. Najteža situacija bila je u Donjoj Jablanici, mjestu Zlate i Buturović polju U Donjoj Jablanici i njenoj okolini stradao je i najveći broj stanovnika (22), dok je žrtava bilo i u Konjicu (3) i Fojnici (3).

Vijeće ministara je na 39. vanrednoj sjednici (4. oktobra), obećalo finansijsku pomoć i zadužilo Ministarstvo sigurnosti da u saradnji sa Ministarstvom odbrane, putem Operativno-komunikacijskog centra Bosne i Hercegovine pruži svu raspoloživu pomoć poplavljenim područjima. Ministarstvo je ujedno, zaduženo da prati stanje na terenu i sarađuje sa institucijama susjednih zemalja koje su iskazale spremnost za pružanje međunarodne pomoći našoj državi, te po potrebi, zatraži međunarodnu pomoć i od drugih država.

Već na narednoj sjednici, održanoj 23. oktobra Vijeće ministara je raspravljalo o sredstvima uplaćenim na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, među kojima je bila i uplata od 10 miliona eura Republike Hrvatske. Ministarstvo sigurnosti je zaduženo da u saradnji sa entitetskim i kantonalnim tijelima i lokalnim zajednicama, hitno pripremi informaciju o stanju i potrebama stanovništva na poplavljenom području, stanju infrastrukture u općinama Jablanica, Konjic, Kreševo, Kiseljak i Fojnica i o tome u roku od 10 dana izvesti Vijeće ministara. Ovi podaci su bili neophodni ne samo za izradu Odluke o raspodjeli sredstava, već i za apliciranje u Fondu solidarnosti Evropske unije.

Na sljedećoj, 63. sjednici (30. oktobra), usvojena je **Informacija o Fondu solidarnosti Evropske unije, te Model koordinacije za pripremu aplikacije za potrebe saniranja posljedica poplava u Bosni i Hercegovini**. Ovaj Fond je instrument Evropske unije i pruža finansijsku pomoć (bespovratna sredstva) zemljama članicama i onima koje su procesu pregovora o pristupanju, a kako je naša država kandidat za članstvo u EU, ima mogućnost njegovog korištenja. U skladu s tim, odlučeno je da se na osnovu posebne odluke formira **Tim za pripremu aplikacije** koji će u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti pripremiti hitnu procjenu štete nastale od poplava, te komunicirati sa Generalnom direkcijom Evropske komisije za regionalnu i urbanu politiku. Ovaj Tim je ubrzo formiran (na 43. vanrednoj sjednici) i čine ga predstavnici Kabineta predsjedavajuće Vijeća ministara, državnih ministarstava sigurnosti, finansija i trezora, Direkcije za evropske integracije, Vijeća za statistiku BiH, te direktori entitetskih uprava civilne zaštite.

Uporedo sa traženjem međunarodne pomoći, stizale su donacije mnogih zemalja, pa je na prijedlog Ministarstva sigurnosti usvojena **Odluka o raspodjeli sredstava međunarodne pomoći poplavljenim područjima u Bosni i Hercegovini iz doniranih sredstava, evidentiranih na Jedinstvenom računu trezora Bosne i Hercegovine** (48. vanredna sjednica Vijeća ministara). Uplaćena sredstva u iznosu od 20.397.017,38 KM, dobijena su kao donacije sljedećih institucija: Vlade Republike Hrvatske (19.558.300,00 KM), Vlade Kosova (*) (390.944,99 KM), Ambasade NR Kine (10.000 KM), Ambasade Republike Azerbejdžan (391.166 KM), te zaposlenih u institucijama BiH (46.606,39 KM). Kriteriji za raspodjelu pomoći, uključivali su broj domaćinstava pogođenih poplavama, broj oštećenih stambenih, poslovnih i ostalih objekata, hitnost intervencije, dužinu oštećene lokalne, regionalne i magistralne infrastrukture, a nisu zanemarene ni prioritete potrebe ugroženih stanovnika.

U namjeri da se osigura efikasna i pravedna pomoć poplavljenim područjima, sredstva su raspoređena na sljedeći način: Federaciji BiH pripalo je 1.063.617,36 KM (ili 5,21 %), Hercegovačko-neretvanskom kantonu 2.759.259,35 KM (13,53 %), Srednjobosanskom kantonu 1.031.159,53 KM (5,06 %), gradovima: Mostaru 341.323,08 KM (1,61 %) i Konjicu 4.400.726,24 KM (21,58 %), te općinama: Fojnici 1.837.064,36 KM (9,01 %), Kiseljaku 1.716.664,58 KM (8,42 %), Kreševu 2.296.208,86 KM (11,26 %), Jablanici 4.774.154,63 KM (23,41 %), Varešu 74.137,41 KM (0,36 %), Drvaru 26.454,02 KM (0,13 %), Visokom 66.135,07 KM (0,32 %) i Brezi 10.112,89 KM (0,05 %). Krajnji korisnici su po okončanju projekata dužni podnijeti izvještaj o utrošku sredstava Ministarstvu sigurnosti.

U okviru informatičke sigurnosti, uspješno su realizovane aktivnosti vezane za razvoj, održavanje i administraciju IKT-a iz nadležnosti Ministarstva, uz jačanje kapaciteta cyber sigurnosti Bosne i Hercegovine. U većini slučajeva, cyber napadi dolaze izvan naše države i usmjereni su na njenu privredu, infrastrukturu i poslovnu zajednicu. Zbog toga je Vijeće ministara usvojilo **Informaciju o potrebi zamjene odobrene namjene korištenja prostorija u Zgradi prijateljstva između Grčke i Bosne i Hercegovine Ministarstvu sigurnosti u cilju stvaranja uvjeta za početak rada Tima za odgovor na računarske incidente (CERT) u institucijama Bosne i Hercegovine**.

Naime, prostor u prizemlju zgrade, ukupne površine oko 100 m² prethodno je dodjeljen Ministarstvu sigurnosti za uspostavu zajedničke kontakt - tačke za saradnju s EUROPOL-om, a ovo tijelo je 2023. godine, uspostavljeno u drugom dijelu zgrade. Na taj način je omogućena realizacija

projekta „*Jačanje kibernetičkih sigurnosnih kapaciteta u Bosni i Hercegovini*“, što je jedan od prioriteta na evropskom putu naše države. U protekloj godini su realizovane i aktivnosti vezane za pružanje IT podrške nacionalnoj zajedničkoj kontakt tački (NZKT), uređenju ISM-a, te koordinaciji i primjeni projekata, namjenjenih razvoju kapaciteta u oblasti cyber sigurnosti i borbi protiv cyber kriminala.

Na drugoj strani, u okviru zaštite tajnih podataka, nastavljeno je izdavanje sigurnosnih dozvola za uposlenike državnih i drugih institucija Bosne i Hercegovine, međunarodnih i regionalnih organizacija, te pravnih osoba i privrednih društava. Izdata su i uputstva o načinu korištenja sistema video nadzora prostorija sigurnosnog i administrativnog područja, kontrole pristupa sigurnosnom području, te pripremljena dokumentacija za IKT sistem Filkrypto u Ministarstvu sigurnosti. U pitanju je sistem za razmjenu tajnih podataka stepena tajnosti EU RESTRICTED, te akreditacija IKT sistema Filkrypto. U procesu izrade podzakonskih akata, pripremljeni su prednacrti **Pravilnika o postupku akreditacije IKT sistema za obradu, prijenos i pohranu tajnih podataka**, te **Pravilnika o postupcima kriptozastite u IKT sistemima za obradu, prijenos i pohranu tajnih podataka**.

Ministarstvo je zaduženo i za izradu **Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine** i došlo je u fazu slanja prijedloga o dopuni ovog akta Vijeću ministara, ali se od toga odustalo da bi se sačekao povoljan trenutak za njegovo upućivanje i usvajanje u parlamentarnoj proceduri. Za to vrijeme bi se formirala Radna grupa koja će izvršiti ponovni uvid u pripremljeni materijal iz 2024. godine, te eventualno ostati pri ponuđenom zakonskom rješenju ili ponuditi novo - djelimično ili u cjelosti.

Pored izrade prijedloga pomenutog pravnog akta, Odsjek za pravne, kadrovske i opće poslove ovog Ministarstva je u 2024. godini izdao 1.500 rješenja. Ova rješenja se većinom, odnose na radno-pravni status zaposlenih u Ministarstvu, izradu internih i upravnih procedura, akata vezanih za nadležnosti Ministarstva i postupke kontrole njegovog rada od strane Kancelarije za reviziju. Pripremljene su i mnoge odluke, izvještaji i javne isprave, te završena postupanja po sudskim presudama i nalogima drugostepenih organa u upravnim postupcima.

Jedinica interne revizije ovog Ministarstva, izradila je **Strateški plan interne revizije za period 2024 – 2026. godina**, te **Godišnji plan interne revizije** u kome je predviđena i završena jedna redovna revizija i jedna ad hoc revizija po nalogu rukovodioca o aktivnostima svih sektora i Kabineta ministra, uz redovnu edukaciju, planiranje i izvještavanje. Ova Jedinica je formirana koncem 2022. godine na osnovu *Izmjena i dopuna Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu sigurnosti* i još uvijek nije kadrovski popunjena (ima rukovodioca i višeg referenta, a nedostaje joj interni revizor), što otežava njeno funkcionisanje. Jedinica ima redovnu komunikaciju sa Centralnom harmonizacijskom jedinicom i Ministarstvom finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

U skladu sa **Planom integriteta Ministarstva sigurnosti za period 2023 - 2027. godina**, Inspektorat Ministarstva svake godine izrađuje **Izvještaj o njegovom provođenju** i po usvajanju ga dostavlja Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Redovno se provode inspeksijski nadzori po prijavama korupcije u skladu sa *Pravilnikom o internom prijavljivanju korupcije u zaštiti lica koja prijavljuju korupciju*. Svake godine se priprema i Agenciji za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini dostavlja **Izvještaj o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka**, dok se Ministarstvu pravde podnosi **Informacija o broju inspektora i osobama koje imaju ovlaštenja da vrše inspeksijski nadzor**.

III IZAZOVI U PROVOĐENJU

Kada je riječ o konkretnim izazovima u provođenju Srednjoročnog programa rada Ministarstva sigurnosti BiH u 2024. godini, mogu se prije svega navesti: **migrantska kriza i velike prirodne katastrofe** (požari, poplave i klizišta) sa nesagledivim posljedicama i gubitkom ljudskih života, **koordinacija ključnih institucija BiH u sigurnosnom sektoru, zastoji u provođenju postojećih i donošenju novih zakonskih i podzakonskih akata**, posebno onih iz programa Reformske agende za Bosnu i Hercegovinu, te **neblagovremeno usvajanje budžeta**. Nedostatak konsenzusa svih aktera, uključenih u provođenje aktivnosti Srednjoročnog programa rada Ministarstva sigurnosti u velikoj mjeri otežava njegovu uspješnu realizaciju. Princip efikasnosti je veoma važan u izradi i primjeni svakog dokumenta, pa tako i Srednjoročnog programa rada ovog Ministarstva, jer vrijeme, resursi i aktivnosti imaju ključnu ulogu u njegovom provođenju i moraju biti usmjereni na najefikasnije mjere koje će dati najbolje rezultate.

IV NAUČENE LEKCIJE

Iskustva stečena u vanrednim prilikama, kakva su migrantska kriza i velike prirodne katastrofe, ukazuju na potrebu jačanja institucionalnih kapaciteta, kako kadrovskih, tako i materijalno-tehničkih, te uspostavu efikasnijeg mehanizma koordinacije različitih nivoa vlasti u rješavanju najosjetljivijih pitanja unutarne i vanjske sigurnosti Bosne i Hercegovine, posebno u domenu zaštite granica, organizovanog kriminala, ilegalnih migracija, trgovine ljudima, te informatičke infrastrukture.

Sigurnost Bosne i Hercegovine zavisi od svih elemenata državne moći na način da se oni zajednički uvezuju, planiraju i djeluju, kako bi ova država ostvarila sve mogućnosti koje joj stoje na raspoloaganju. Provođenje sigurnosne politike kao najvažnije politike svake države, pa tako i Bosne i Hercegovine, zahtjeva puni angažman svih državnih organa i resora, čime se na integralan i sveobuhvatan način pravovremeno prepoznaju sigurnosne prijetnje, planiraju mjere i odgovor institucija na svim nivoima države.

Prioriteti sigurnosnog sektora Bosne i Hercegovine u narednom srednjoročnom razdoblju su:

1. Stvaranje pretpostavki za unapređenje sigurnosnog sektora Bosne i Hercegovine, posebno u domenu granične i opće sigurnosti i njegoa integracija u jedinstven evropski sigurnosni prostor;
2. Jačanje saradnje na unutrašnjem i međunarodnom planu u borbi protiv terorizma, organizovanog kriminala, korupcije, ratnih zločina, zloupotrebe narkotika i zaštite tajnih podataka, uz podizanje kapaciteta za zaštitu i spašavanje;
3. Realizacija sporazuma o readmisiji i jačanje readmisijskih kapaciteta u oblasti migracija i azila, uz unapređenje međunarodne saradnje i pružanja pravne pomoći u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorima, a sve u cilju jačanja institucija za evropske integracije;

4. Institucionalni razvoj i jačanje kadrovskih kapaciteta Ministarstva sigurnosti, Granične policije, Agencije za istrage i zaštitu, Službe za poslove sa strancima, Agencije za policijsku podršku, Agencije za školovanje i stručno usavršavanje kadrova, Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja, te Direkcije za koordinaciju policijskih tijela;
5. Podizanje nivoa materijalno - tehničke opremljenosti Ministarstva i pomenutih agencija za provođenje zakona u Bosni i Hercegovini, te jačanje međuagencijske i međunarodne policijske saradnje kao glavnog uvjeta njihovog uspješnog rada;
6. Kontinuirana edukacija stručnog kadra i njegovo približavanje standardima Evropske unije u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala, privrednog kriminala i korupcije, terorizma, cyber sigurnosti, te drugih kaznenih djela iz nadležnosti Tužilaštva Bosne i Hercegovine;

Jedan od prioriteta zadatka Ministarstva sigurnosti BiH u narednom periodu podrazumjeva osiguranje pretpostavki za bolju koordinaciju ključnih institucija Bosne i Hercegovine u sigurnosnom sektoru, u skladu sa njihovim nadležnostima, posebno u pogledu brzine djelovanja u kriznim situacijama i vanrednim prilikama kako bi se smanjio vremenski rok za realizaciju pojedinih aktivnosti, posebno postupanja koja zahtjevaju hitno reagovanje.

V - ZAKLJUČAK –

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine je u 2024. godini i pored svih izazova u provođenju svog Srednjoročnog programa rada u velikoj mjeri ostvarilo utvrđeni strateški, srednjoročni i specifični cilj, te postiglo niz značajnih rezultata ne samo u oblastima svoga mandata, već i u oblastima u kojima ima koordinirajuću ulogu. Znatno broj urađenih, a u Programu rada neplaniranih obaveza Ministarstva prema Vijeću ministara BiH, ukazuje na tendenciju u radu ovog Ministarstva na praćenju aktuelnih sigurnosnih trendova u Bosni i Hercegovini i u skladu s tim, spremnosti na ad-hoc reagovanje.

Stabilna i jaka institucija je uvjet i parametar koji će se detaljno vrednovati u procesu integrisanja u Evropsku uniju, što se posebno odnosi na Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine u čijoj su direktnoj nadležnosti neka od najosjetljivijih pitanja za Evropsku uniju, poput zaštite granica, ilegalnih migracija, organizovanog kriminala, trgovine ljudima itd. Glavni uslovi za provođenje Srednjoročnog programa rada ovog Ministarstva su: bolja koordinacija ključnih institucija u sigurnosnom sektoru Bosne i Hercegovine, pravovremeno usvajanje zakonskih i podzakonskih akata, osiguranje finansijskih sredstava kroz blagovremeno usvajanje budžeta, te postojanje konsenzusa svih aktera, uključenih u provođenje aktivnosti koje doprinose realizaciji Srednjoročnog programa rada u predviđenim rokovima.